

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521201202
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2521201202.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v právnej veci navrhovateľky: C. T., rod. R., narodená XX. Z. XXXX, trvalý pobyt R. XXXX/XX, H., zastúpenej advokátom Mgr. Peter Kubala, Pod Párovcami 1362/55, Piešťany, proti odporkyni: Z. H., rod. E., narodená XX.J. XXXX, trvalý pobyt R. XXXX/XX, H., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Henrich Dušek, s.r.o., Staré Grunty 162, Bratislava-Karlova Ves, IČO: 36 740 951, o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo dňa 27. augusta 2021, č. k. 22C/32/2021-62, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o nariadení neodkladného opatrenia o uložení zákazu odporkyni odstrániť časť stavby domu súp. č. XXXX, evidovaný na LV č. XXX, katastrálne územie H., v rozsahu verandy stavby, do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vedenej Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 9C/372/2012 (I.) p o t v r d z u j e a v časti o náhrade trov konania (II.) uznesenie súdu prvej inštancie r u š í.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal odporkyni (osobe povinnej z neodkladného opatrenia ako podielovej spoluvlastníčke) odstrániť časť stavby domu súp. č. XXXX, postaveného na pozemkoch parc. č. 6306 a parc. č. 6307, v katastrálnom území H., nehnuteľnosti evidované na LV č. XXX, v rozsahu verandy stavby (ako o povolenie realizovať zmenu stavby požiadala odporkyňa stavebný úrad žiadosťou zo dňa 19. apríla 2021) do právoplatného rozhodnutia vo veci samej vedenej Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 9C/372/2012 (I.) a priznal navrhovateľke voči odporkyni nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení v plnom rozsahu (II.). Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2 písm. c/, d/, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 333, § 343 ods. 1, § 336 ods. 1, 3 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), § 137 ods. 1, 2, § 139 ods. 1, 2, 3 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), článku 20 ods. 1 a článku 21 ods. 1 Ústavy SR (Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien). Vecne zdôvodnil, že posúdil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako návrh podaný pred začatím konania vo veci samej, keďže na súde neprebíha spor o hospodárení s predmetnou spoločnou vecou medzi navrhovateľkou a odporkyňou. Z dôvodu, že k trvalej úprave pomerov dôjde v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam navrhovateľky a odporkyne, vedeného pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 9C/372/2012, pre vyriešenie sporu o hospodárení so spoločnou nehnuteľnosťou nebolo potrebné v danom prípade, uložiť navrhovateľke povinnosť podať žalobu vo veci samej o hospodárení so spoločnou vecou (§ 336 CSP). Neodkladné opatrenie bolo preto nariadené do právoplatného rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9C/372/2012. Súd prvej inštancie konštatoval, že navrhovateľka osvedčila, že s odporkyňou sú podielovými spoluvlastníčkami nehnuteľnosti, pri užívaní ktorých vznikol medzi nimi spor, dôkazom čoho je aj prebiehajúce konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového

spoluvlastníctva. Rozhodnutím odvolacieho súdu sp. zn. 11Co/27/2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie na návrh odporkyne, ktorým bolo uložené navrhovateľke, aby umožnila a strpela vstup a užívanie častí predmetnej nehnuteľnosti (povaly a pivnice). Navrhovateľka tiež osvedčila užívanie zadnej časti predmetného rodinného domu spolu s manželom na trvalé bývanie. Odporkyňa požiadala o vydanie stavebného povolenia na prestavbu verandy predmetného rodinného domu so zastavanou plochou 12,30 m², úžitkovou plochou 9,30 m² a podlahovou plochou 9,30 m², prílohou ktorého bola technická správa, ktorá rieši zmenu dokončenej stavby rodinného domu pre stavbu verandy s ekonomickými ukazovateľmi zastavaná plocha 12,80 m², úžitková plocha 9,30 m², obstavaný priestor 46 m². Navrhovaným stavebným technickým riešením majú byť búracie práce - vybúranie pôvodnej verandy ktorá je v dezolátnom stave a jedného okna v kuchyni. V dôsledku plánovanej prestavby verandy by došlo podľa tvrdenia navrhovateľky k jej rozšíreniu a zúženiu jedinej prístupovej cesty k jej obydliu o 30 cm zo súčasnej šírky 1,40 m, čo je v rozpore s technickou normou. Plánované zásahy a zmeny na spoločných nehnuteľnostiach odporkyňou, by predstavovali trvalú a nezvratnú zmenu, vykonanú bez súhlasu navrhovateľky ako spoluvlastníčky, majúcu za následok zánik spoločnej veci (hoci by ďalšou zmenou došlo k vybudovaniu časti stavby). Do skončenia súdneho sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva by mal byť zachovaný doterajší stav. Súd prvej inštancie mal za osvedčené, že odporkyňa vyvíja aktivitu smerujúcu k prestavbe verandy spoločného rodinného domu, keďže požiadala o vydanie stavebného povolenia, pričom prestavba spočíva v zbúraní pôvodnej verandy a v následnom postavení novej verandy väčších rozmerov (čím by došlo k zúženiu prístupu k časti domu využívanú navrhovateľkou a jej rodinou na bývanie a súčasne k zmene spoločnej stavby, ktorá by bola nezvratná). Prestavba verandy predstavuje otázku hospodárenia so spoločnou vecou, za ktoré možno považovať užívanie spoločnej veci, údržbu, opravu, úpravu veci, jej zmenu, prípadne odstránenie časti veci. Podľa § 139 ods. 3 O. z., ak ide o dôležitú zmenu spoločnej veci, môže prehlasovaný spoluvlastník požiadať, aby o zmene rozhodol súd. Prestavba domu, na ktorú je potrebné stavebné povolenie, nie je však bežnou vecou a preto ju možno považovať za dôležitú zmenu spoločnej veci (porov. Cpj 8/72). Súd prvej inštancie pre takéto konanie odporkyne nevidel legitímny dôvod, keďže podielové spoluvlastníčky vedú spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k spoločnej stavbe. O zámere zmeniť spoločnú časť domu odporkyňa navrhovateľku neinformovala, a tak nedošlo medzi nimi ani k hlasovaniu o podstatnej zmene spoločnej veci. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že prestavba verandy nie je nevyhnutná, pretože nejde výhradne len o opravu existujúcej verandy, ktorá má byť zbúraná a namiesto nej postavená väčšia veranda. S poukazom na vyššie uvedené bol naplnený zákonný predpoklad pre nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúci v potrebe bezodkladnej úpravy pomerov strán konania, ktorý cieľ nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Nariadenie neodkladného opatrenia odporkyni nebráni opraviť existujúcu verandu, pokiaľ by bola skutočne v takom zlom až dezolátnom stave, ako to odporkyňa tvrdí. Neodkladným opatrením sa odporkyni zakazuje zbúrať časť domu a preto nejde o neprímeraný zásah do práv odporkyne. Neodkladné opatrenie je tiež v súlade s princípom efektívnosti, nevytvorí sa ním nenávratný stav a neobmedzí odporkyňu nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality). Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a z dôvodu, že rozhodnutím sa konanie končí, priznal úspešnej navrhovateľke nárok na náhradu trov konania voči odporkyni v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania malo byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie odporkyňa navrhujúc jeho zmenu, zamietnutím návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, alternatívne odmietnutím návrhu. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V danej veci ide o návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý nie je podaním vo veci samej, pretože smeroval k rozhodnutiu, ktoré vykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej ochrany (navrhovateľka sa domáhala nariadenie neodkladného opatrenia do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 9C/372/2012) a súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konštatoval, že predmetným neodkladným opatrením dočasne zakázal odporkyni zbúrať časť domu, pričom k trvalej úprave pomerov medzi navrhovateľkou a odporkyňou aj vo vzťahu k nehnuteľnostiam, na ktoré sa vzťahuje neodkladné opatrenie, dôjde rozhodnutím v spore pod sp. zn. 9C/372/2012 o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Z tohto dôvodu ustanovenia CSP o odstraňovaní vád (§ 128 a § 129 CSP) nemali byť použité. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 12. júla 2021 a uznesením zo dňa 28. júla 2021, napriek uvedenému, vyzval navrhovateľku na doplnenie podania, hoci podľa § 327 CSP mal bez ďalšieho

návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý neobsahoval predpísané náležitosti, odmietnuť. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je podaním vo veci samej, ak smeruje k rozhodnutiu, ktoré nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej petitórnej ochrany a samotné nariadenie neodkladného opatrenia tak konzumuje vec samú. Len v takomto prípade je daný postup na odstránenie prípadných väd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa § 139 ods. 3 O. z., ak ide o dôležitú zmenu spoločnej veci, môžu prehlasovaní spoluvlastníci žiadať, aby o zmene rozhodol súd. Pôjde o špeciálnu žalobu na neprípustnosť rozhodnutia o dôležitej zmene spoločnej veci, v dôsledku čoho navrhovateľka nemala postupovať prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia, ale podať na súd určovací žalobu vo veci samej, ktorou by sa domáhala neprípustnosti zmeny - odstránenia časti stavby rodinného domu v rozsahu verandy stavby (§ 139 ods. 3 O. z.). Odporkyňa sa nestotožnila ani so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam dôjde k trvalému vyriešeniu pomerov rozhodnutím vo veci samej. V uvedenom súdnom konaní sa súd nemusí zaoberať otázkou týkajúcou sa prestavby verandy, resp. jej zbúraním a stavbou novej verandy a údajného zúženia prístupu k časti domu využívanej navrhovateľkou a jej rodinou na bývanie. V danom prípade sa vecou samou má rozumieť konanie na základe žaloby podanej v zmysle § 139 ods. 3 O. z. o neprípustnosť zmeny. Odporkyňa v odvolaní poukazovala aj na nevyhnutnosť prestavby verandy rodinného domu, keďže súčasná je v havarijnom až dezolátnom stave, čo sa uvádza v sprievodnej a technickej správe. Rekonštrukcia či oprava verandy nie je postačujúca, strecha na verande zateká, na verande sú nebezpečné praskliny, ktorú skutočnosť preukazuje fotodokumentácia. Oprava by nebola účelná a efektívna ani z finančného hľadiska, keďže ide o starú stavbu s vážnymi poškodeniami. Plánovaná prestavba verandy je žiaduca aj z hľadiska zabezpečenia bezpečnosti odporkyne, ale i navrhovateľky a jej rodinných príslušníkov, ktorí okolo verandy každodenne chodievajú. Ak doterajšia veranda vzhľadom na svoj schátralý stav spadne, dôjde k znehodnoteniu spoločného rodinného domu. K vydaniu stavebného povolenia doposiaľ nedošlo. Prestavbu plánuje odporkyňa financovať výlučne sama. Nová veranda by mala pritom mať rovnaké rozmery a pôdorys, ako doterajšia. Zmenou budú len dvere na verande, na inom mieste oproti pôvodným dverám. V prípade plánovanej prestavby pôjde o zastavenú plochu 12,80 m², pričom v súčasnosti sú vonkajšie rozmery verandy 2,9 x 4,6 m, čo je rozmerovo viac oproti plánu. Orgán štátneho stavebného dohľadu konštatoval, že stavba plotu uskutočnená odporkyňou, nevyžadovala povolenie stavebného úradu a plot nebráni prechodu navrhovateľky do svojej časti nehnuteľnosti. Uvádzaná vzdialenosť medzi obvodovou stenou rodinného domu na pozemku parc. č. 6307 a plotom je 150 cm a viac, teda navrhovateľkou uvádzaná vzdialenosť 140 cm nie je pravdivá. Odporkyňa predložila odpoveď stavebného úradu Mesta Piešťany zo dňa 9. septembra 2021. K zúženiu prístupovej cesty navrhovateľky k jej časti rodinného domu v skutočnosti ani nedôjde. Prestavbou sa preto nezhorší užívanie nehnuteľnosti navrhovateľkou. Stavebným úradom bolo navrhovateľke oznámené začatie stavebného konania - zmena dokončenej stavby rodinného domu - stavebné úpravy verandy, v rámci ktorého podala navrhovateľka námietky zo dňa 16. júna 2021. Ako účastníčka stavebného konania bola navrhovateľka informovaná o zamýšľanej zmene a začatí stavebného konania, v ktorom vyjadrila svoj nesúhlas. Vzhľadom na dlhodobu pretrvávajúce problémy medzi navrhovateľkou a odporkyňou, akákoľvek snaha o dohodu by bola bezúspešná, respektíve súhlas by bol podmieňovaný jej požiadavkami. Odporkyňa poukázala na e-mail právneho zástupcu navrhovateľky zo dňa 14. júna 2021, v ktorom bolo uvedené, že navrhovateľka by súhlasila s navrhovanou zmenou spoločnej stavby, avšak súhlas podmieňovala ukončením sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dohodou v zmysle jej návrhu. V takom prípade už navrhovateľke neprekáža údajný zásah a ňou tvrdené obmedzenia v prístupe k časti rodinného domu, ktorú užíva. Odporkyňa je väčšinou spoluvlastníčkou spoločnej nehnuteľnosti v rozsahu 3/5 a preto v súlade s princípom majorizácie má právo rozhodnúť o spôsobe a rozsahu užívania spoločnej veci. Odporkyňa sa vždy starala o užívanú časť rodinného domu, vykonávala riadnu údržbu, financovala výmenu strešnej krytiny, vlastné vykurovanie a od roku 2018 trvalo užíva časť rodinného domu, ktorú má záujem užívať natrvalo, s čím súvisí potreba zveľaďovania nehnuteľnosti. Navrhovateľka odporkyni v minulosti znemožnila vstup na schodisko vedúce do pivnice a na povalu rodinného domu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z nariadeného neodkladného opatrenia podaného odporkyňou. Napriek tomu, že súdne rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť pred vyše rokom, navrhovateľka pivnicu nesprístupnila (nedošlo k plneniu rozhodnutia o neodkladnom opatrení). V minulosti navrhovateľka vykonala viaceré stavebné úpravy a zmeny bez vedomia i súhlasu odporkyne ako väčšinouj podielovej spoluvlastníčky (napríklad výmena plastových okien). Neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, keďže nebola preukázaná potreba bezodkladnej úpravy pomerov.

3. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť. Rozhodnutie je spravodlivé, keďže zachováva súčasný stav - fakticky aj právny. Strany sporu sú spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, ktorý prebieha takmer desať rokov a preto je potrebné rešpektovať práva i povinnosti spoluvlastníkov spoločnej veci. Odporkyňou opísaný stav verandy nie je reálny a obava o život, či zdravie nehrozí. Ide len o tvrdenia odporkyne. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia obsahoval zákonom stanovené náležitosti, pričom chyba v písaní nebránila súdu pokračovať v konaní aj bez potreby opravy, na ktorú bola navrhovateľka vyzvaná (čo bolo zjavné z obsahu podania). Návrh pozostával z jedenástich strán textu, v ktorom navrhovateľka opisovala konanie odporkyne, ktoré v odvolaní odporkyňa uznáva. Navrhovateľka označila súdne konanie vo veci samej, vedené na súde prvej inštancie s označením spisovej značky a predmetu konania. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný v rámci základného konania a jeho účinky viazané na právoplatné skončenie tohto základného konania. Nebolo pochybností kto návrh podal a voči komu smeruje. O návrhu bolo možné rozhodnúť aj bez potreby procesných úkonov súdu. Navrhovateľke nebolo umožnené zúčastniť sa rozhodovania, keďže odporkyňa o odstránení časti spoločnej veci, bez toho aby dala možnosť hlasovať, rozhodla. Z dôvodu, že nebola ani daná možnosť vyjadriť sa či spoluvlastník súhlasí alebo nie, bez takejto možnosti ide o neplatný úkon podľa ustálenej súdnej praxe (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo/599/99, 22Cdo/1658/2001, 22Cdo/626/2007, Krajský súd v Bratislave sp. zn. 9Co/52/2020). Časť súdnej praxe a teórie rozhodnutie o odstránení spoločnej veci, resp. jej časti nepovažuje za rozhodnutie o hospodárení so spoločnou vecou, ale za rozhodnutie vyžadujúce súhlas všetkých spoluvlastníkov (obdobne ako je predaj veci a zriadenie vecného bremena). Jedinou možnosťou ako reálne zabrániť odstráneniu časti spoločnej veci, bolo podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Navrhovateľka len vyjadrila záujem na kompromisnom riešení pri rozdelení spoločných vecí a odmietla, že by jej nesúhlas s odstránením časti stavby bol vydieraním. Podľa predložených fotografií v časti spoločného pozemku odporkyňa vybudovala oplotenie s bránou, bez možnosti navrhovateľky mať prístup do oddelenej časti pozemku. Vybudovaním oplotenia sa zúžil, presne vymedzil priestor spoločného pozemku, cez ktorý je možný prístup k bytu v stavbe, vo výlučnom užívaní navrhovateľky a jej rodiny. Vybudovanie oplotenia bolo vykonané opäť bez súhlasu navrhovateľky, bez jej vedomia. Odporkyňa uvádza dezinformácie, keď tvrdí, že strechu financovala sama. Navrhovateľka platila samostatne výmenu strešnej krytiny nad užívaným bytom parc. č. 6306 a odporkyňa výmenu strešnej krytiny výlučne nad užívaným bytom parc. č. 6307. Vykurovanie si odporkyňa vymenila skôr, bez súhlasu a vedomia navrhovateľky. Odporkyňa má umožnený vstup na povalu, využíva ho podľa svojej vôle. Navrhovateľka vybudovala spoločný priestor pre vstup na povalu, rovnaký pre spoluvlastníčky. Výmena plastových okien bola uskutočnená v novembri 2010, všetko bolo nahlásené a konzultované na stavebnom úrade v Piešťanoch, predtým aj na Krajskom pamiatkovom úrade Trnava. Navrhovateľka požiadala aby o termíne a mieste verejného vyhlásenia rozhodnutia súdom druhej inštancie bola vopred upovedomená.

4. Odporkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľky poukázala na nevyhnutnosť prestavby verandy rodinného domu súp. č. XXXX, ktorá je v tak havarijnom až dezolátnom stave, kedy už nepostačuje len jej rekonštrukcia, či oprava. Strecha na verande zateká, na verande sú nebezpečné praskliny, ktorú skutočnosť preukazuje fotodokumentácia. Jedná sa o hlboké a široké praskliny, trhliny, ktoré sú pre navrhovateľku, u ktorej ide o vchod do jej časti rodinného domu, z hľadiska ohrozenia života a zdravia nebezpečné, a to aj pre samotnú navrhovateľku a jej rodinných príslušníkov. Odporkyňa sa obáva, že veranda sa zrúti, aj s prihliadnutím na zimné obdobie, kedy mínusové teploty a sneh môžu stav verandy zhoršiť (k čomu v poslednom zimnom období aj došlo). Prestavbou verandy odporkyňa sleduje ochranu života a zdravia ľudí, ktorí sa vo verande alebo v jej okolí pohybujú. Odporkyňa zotrvala na svojej argumentácii v súvislosti s nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie pri odstraňovaní väd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Oznámením začatia stavebného konania bola navrhovateľka riadne informovaná o zamýšľanej zmene prestavby verandy a v rámci stavebného konania vyjadrila svoj nesúhlas v podaných námietkach. Zo strany navrhovateľky nie je odporkyňi umožnený prístup na povalu bez obmedzenia. Neumožňuje odporkyňi ani vstup a užívanie pivnice. Navrhovateľka a jej manžel sa voči odporkyňi správajú nekorektne, urážlivo, vyvolávajú ustavičné konflikty a problémy. Manžel navrhovateľky sa k odporkyňi správal vulgárne a urážlivo. Má z neho strach a obavy, odporkyňa podala za uplynulý rok tri oznámenia policajnému orgánu. Orgán štátneho stavebného dohľadu skonštatoval, že stavba plotu uskutočňovaná odporkyňou nevyžaduje povolenie stavebného úradu a plot nebráni prechodu navrhovateľky do svojej časti nehnuteľnosti. Nejedná sa o čiernu či neoprávnenú stavbu. Do kompetencie súdu v tomto konaní nepatrí zasahovanie do stavebného konania a skúmanie podmienok ohlásenia a realizácie stavby.

5. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Vzhľadom na druh rozhodnutia odvolacieho súdu (uznesenie), ktoré nebolo vydané na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu, nebol daný dôvod na verejné vyhlásenie uznesenia a preto ani na oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozhodnutia.

6. Podľa § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo strany ohrozené. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti musia potrebu neodkladnej úpravy pomerov odôvodňovať.

10. Ďalším zákonným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nevykonáva plnohodnotné dokazovanie a nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej, pričom pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Nepriznáva sa ním žiaden nárok a pri jeho nariaďovaní prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

11. V posudzovanej veci súd prvej inštancie správne konštatoval osvedčenú potrebu okamžitej dočasnej úpravy pomerov navrhovateľky a odporkyne neodkladným opatrením, keďže odporkyňa vyvíja aktivity smerujúce k odstráneniu časti stavby spoločného rodinného domu súp. č. XXXX, ktorým by došlo k zmene tejto spoločnej stavby, ktorá by bola nezvratná. Nebolo sporné, že odporkyňa požiadala o vydanie stavebného povolenia, ktorým chce realizovať búracie práce, v dôsledku ktorých by došlo k odstráneniu verandy (a postavení novej, čo je potrebné považovať za dôležitú zmenu spoločnej veci). Hoci vo vzájomnom vzťahu medzi spoluvlastníkmi je všeobecne rozhodujúci pomer ich podielov a zásada väčšinového rozhodovania je modifikovaná v ust. § 139 ods. 3 O. z., dôležitá zmena spoločnej veci, spočívajúca v odstránení časti spoločnej stavby, má súčasne vážny dosah na samotný predmet spoluvlastníctva, ktorý je predmetom sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva navrhovateľky a odporkyne, vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 9C/372/2012.

12. Vlastníctvo spoločnej veci podielových spoluvlastníkov sa nevzťahuje na konkrétnu časť spoločnej veci, ale každý spoluvlastník je ideálnym vlastníkom celej veci. Číselné vyjadrenie výšky spoluvlastníckeho podielu, teda absolútne neznamená, že by bolo spoluvlastník výlučným vlastníkom určitej hmotnej časti spoločnej veci, hoci by svojou veľkosťou zodpovedala výške jeho spoluvlastníckeho podielu (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 26Cdo/26/2009). U podielových spoluvlastníkov vždy ide o tzv. ideálny podiel na spoločnej veci, teda nielen odporkyňa, ale aj navrhovateľka je spoluvlastníčkou verandy, ktorú ako časť spoločnej stavby rodinného domu mieni odporkyňa odstrániť. Trvalým odstránením časti spoločnej stavby (a následnou výstavbou novej verandy) by došlo k trvalým zmenám predmetu podielového spoluvlastníctva a predmetu prebiehajúceho sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, narušením ich doterajšieho stavu a s tým spojeným investíciám.

13. Neodkladným opatrením sa sleduje procesná ochrana porušeného alebo ohrozeného práva do doby využitia procesných mechanizmov, slúžiacich na realizáciu práva na súdnu ochranu, bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého žalujúca strana žiada. Nepriznáva sa ním žiaden nárok.

14. Navrhovateľka sa preto dôvodne domáhala procesnej ochrany svojho práva ako podielová spoluvlastníčka spoločného rodinného domu, pred trvalým zásahom do predmetu spoluvlastníctva a predmetu sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, vedeného na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9C/372/2012. Bol tak osvedčený nárok navrhovateľky, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Potreba bezodkladnej úpravy pomerov strán konania (pred právoplatným skončením sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam) bola taktiež osvedčená, vzhľadom na nesporné aktivity odporkyne, smerujúce k odstráneniu časti spoločného rodinného domu.

15. Nariadené neodkladné opatrenie však nerieši stavebno-technickú stránku veci, teda či je plánovaná prestavba v súlade so stavebno-právnymi predpismi, keďže takéto posúdenie je vecou stavebného úradu. V konaní nebolo osvedčené, že v rovine verejného práva bolo príslušným orgánom rozhodnuté o činnosti, ktorú je spoluvlastník povinný realizovať za účelom nevyhnutnej demolácii časti stavby.

16. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je podaním vo veci samej, ak smeruje k rozhodnutiu, ktoré nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej petitórnej ochrany a samotné nariadenie neodkladného opatrenia tak konzumuje vec samú (stáva sa vecou samou). Absentuje teda bezprostredná väzba na konanie vo veci samej na základe žaloby (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1111 s.).

17. Uvedené kritériá návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nespĺňal. V petite návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľka označila konanie vo veci samej (vedené na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9C/372/2012), do právoplatného skončenia ktorého navrhla bezodkladnú úpravu pomerov strán konania neodkladným opatrením. Procesné zabezpečenie neodkladným opatrením malo v danom prípade vzťah k hmotno-právnomu nároku navrhovateľky, uplatňovanom v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia mal tiež vzťah aj k hmotno-právnomu nároku navrhovateľky, týkajúceho sa hospodárenia s predmetnou spoločnou vecou podľa ust. § 139 ods. 3 O. z. (podľa ktorého ak ide o dôležitú zmenu spoločnej veci, môže sa prehlasovaný spoluvlastník domáhať, aby o zmene rozhodol súd). Aj v tomto prípade by návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeroval k rozhodnutiu, ktoré vykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej petitórnej ochrany (ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania vo veci samej).

18. Vzhľadom na už prebiehajúci súdny spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, nebolo dôvodné uložiť navrhovateľke povinnosť podať žalobu vo veci samej podľa § 139 ods. 3 O. z., keďže vecou samou sa v danom prípade rozumie aj konanie o zrušenie o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam (procesná ochrana neodkladným opatrením mala bezprostrednú väzbu aj na konanie vo veci samej na základe už podanej žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam).

19. Odvolacia námietka odporkyne o nutnosti procesného postupu výlučne prostredníctvom podania žaloby v zmysle § 139 ods. 3 O. z., bez využitia procesného inštitútu neodkladného opatrenia, nebola tak dôvodná.

20. Odporkyňa v odvolaní namietala procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý uznesením zo dňa 12. júla 2021 a uznesením zo dňa 28. júla 2021 vyzval navrhovateľku na doplnenie návrhu na začatie konania o nariadenie neodkladného opatrenia, hoci tento návrh nebol podaný vo veci samej, a preto ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa tu nemali použiť (§ 327 a § 128 CSP).

21. Z obsahu spisu vyplýva, že v prípade obidvoch procesných výziev súdu prvej inštancie sa nejednalo o také vady návrhu, ktoré by bránili pokračovaniu v konaní (doplnenie dátumu narodenia strán konania, číslo listu vlastníctva v petite návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, uvedené v

opise rozhodujúcich skutočností a odstránenie zrejmej nesprávnosti vyplývajúcej z opisu rozhodujúcich skutočností, ako aj príloh návrhu). Pokračovaniu v konaní bránia také vady návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v dôsledku ktorých je návrh neprejednateľný, a len to legitimizuje postup súdu, ktorým návrh odmietne (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1110 s.). V posudzovanej veci nebol preto daný dôvod odmietnuť návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý neobsahoval vady brániace pokračovaniu v konaní. Aj v prípade, že ustanovenia o odstraňovaní väd by neboli súdom prvej inštancie použité, nebol daný zákonný dôvod na odmietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 327 CSP, ako to uvádzala v odvolaní odporkyňa.

22. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii odporkyne o havarijnom až dezolátnom stave časti stavby - verandy je potrebné uviesť, že odporkyňa v odvolaní poukázala na sprievodnú a technickú správu priloženú k žiadosti o vydanie stavebného povolenia, z ktorej však nevyplýva, že jediným riešením je odstránenie časti spoločnej stavby, bez možnosti rekonštrukcie, či opravy verandy. Uvedený záver nebola spôsobilá osvedčiť ani predložená fotodokumentácia, znázorňujúca poškodenia spoločnej stavby. Obdobne z predložených listinných dôkazov nevyplývala potreba zabezpečenia ochrany majetku a bezpečnosti osôb výlučne prostredníctvom odstránenia časti spoločnej stavby. Dôkazné bremeno tejto spornej skutočnosti niesla odporkyňa, ktorá sa ako spoluvlastníčka môže taktiež domáhať svojich práv, pričom svoj nárok musí osvedčiť alebo preukázať. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa nevykonáva plnohodnotné dokazovanie. Výrok neodkladného opatrenia má len zabrániť zhoršovaniu právnej pozície navrhovateľa, aby sa mu oplátilo uchádzať o konečnú súdnu ochranu do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Súd preto zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti na základe predložených dôkazov, teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti.

23. Na vyššie uvedené závery nemá potom vplyv sporná skutočnosť týkajúca sa prístupovej cesty navrhovateľky, ktorá sa vzťahuje na možné následky realizácie zmeny časti spoločnej stavby rodinného domu, avšak ani v prípade, že k zúženiu prístupovej cesty nedôjde, táto skutočnosť sama o sebe nie je spôsobilá legitimizovať zmenu predmetu spoluvlastníctva strán konania, spočívajúcu v odstránení časti spoločnej stavby.

24. K odvolacej argumentácii odporkyne o spôsobe informovania a podmienenom súhlase navrhovateľky s plánovanou prestavbou je potrebné uviesť, že v konaní nebolo sporné, že navrhovateľka súhlas s predmetnou zmenou spoločnej stavby rodinného domu neudelila. V prípade skončenia sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k spoločným nehnuteľnostiam, bude otázka zmeny stavby riešená adekvátne výsledkom sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Neodkladným opatrením sa nevytvorí nezvratný stav v právnych vzťahoch medzi sporovými stranami, keďže aktuálne osvedčený stav sa len dočasne zmrazí (zachová sa súčasný osvedčený stav bez zmeny predmetu sporu spoluvlastníkov).

25. Tvrdenia odporkyne v odvolaní týkajúce sa spornej skutočnosti údržby nehnuteľnosti, správania sa navrhovateľky vzhľadom na predošlé nariadené neodkladné opatrenie voči nej, boli bez právneho významu pre dané konanie. Obdobne bolo potrebné vyhodnotiť aj tvrdenia týkajúce sa vykonania stavebných úprav navrhovateľkou bez súhlasu odporkyne.

26. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o nariadení neodkladného opatrenia uložením zákazu odporkyne odstrániť časť spoločnej stavby do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9C/372/2012 (I.), ako vecne správne potvrdil.

27. Vzhľadom na charakter nariadeného neodkladného opatrenia po začatí konania vo veci samej (vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9C/372/2012), nejednalo sa o samostatný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, ktorý nie je a nemá byť nasledovaný žalobou. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie nebol daný dôvod rozhodnúť.

28. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. Podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania (II.), keďže v tejto časti nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody pre rozhodnutie o náhrade trov konania neexistovali v danom štádiu konania.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania o nariadenie neodkladného opatrenia preto odvolací súd nerozhodoval, s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.